

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.
Naslov za dopise: »Napreje«, Krško.

Ček vodstvo državne
bibliotekarske komisije
v Ljubljani

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din,
za inozemstvo 35 Din.

Oglasi: prostor 1×87 mm 1 Din
Mali oglasi: beseda 50 p, najmanj 5 Din
Dopise frankirajte in podpisajte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so pošt. proste

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Nasprotniki lastnine.

Nobenega novega ideala si ne more izmisliti norčavi moderni sofist, ki bi pomenil kaj tako nezasiščenega, kakor je izpolnjevanje kakšnega starega ideala. Tisti dan, kadar pride kakšno načelo iz knjige v življenje, je občutiti med vsemi narodi nekaj kakor potres. Le ena nova reč je, katere ni mogoče napraviti pod solncem; to je gledati v solnce. Če poizkusite to kakšnega modrega junjskega dneva, vam bo razumljivo, zakaj ne gledajo ljudje naravnost na svoje ideale. V resnici je le ena reč, ki je pri idealu strašna, namreč uresničiti ga. To pomeni gledati iz obraza v obraz logičnemu faktu in njegovim strašnim posledicam, Kristus je vedel, da udari strela bolj silno, če se izpolni zakon, kakor če se poruši. Pogani so vedno oboževali čistost: Atena, Artemis, Vesta. Šele ko so jo začeli deviški mučeniki kljubovalno uresničevati, so jih metali pred divje zverine in pekli na razbeljenem olju.

Svet je vedno rad imel predstavo reveža pri veslu. Lahko se to dokaže s katerokoli legendo, začeni s Pepelko in končaviš z Washingtonom, s katerokoli pesmijo, začeni s Magnificat in končaje z Marseljezo. Kralji pa se niso dvignili zoper Francijo, ker je idealizirala svoj ideal, ampak ker ga je uresničila. Avstrijski Jožef in ruska Katarina sta popolnoma soglašala s tem, da naj bi narod vladal. Kar se je zgodilo, pa se je zgodilo, ko je ljudstvo začelo vladati. Zato je francoska revolucija tip vseh pravih revolucij, ker je bil njen ideal tako star kakor stari Adam, njega uresničenje pa tako sveže, tako čudežno in novo, kakor Novi Jeruzalem.

Toda v današnjem svetu opazujemo večinoma čudno prikazen ljudstva, ki se obrača k novim idealom le zato, ker se ni preizkusilo starih. Ljudje se niso naveličali krščanstva; nikdar niso našli toliko krščanstva, da bi se ga mogli naveličati. A če so se ljudje naveličali politične pravičnosti, so se je naveličali le zaradi dolgega čakanja nanjo.

Tukaj se mislimo pobaviti le z enim izmed starih idealov, ki pa je morda izmed vseh najstarejši. Mislimo na načelo domačije: ideal pristrešja, srečne družine, svete družine iz zgodovine človeštva. Za trenutek se je treba ozreti le na to, da je z njo kakor s cerkvijo ali z republiko, ki jo napadajo zlasti tisti, ki je niso nikdar poznali, ali pa ki razdirajo hoteč jo uvesti. Neštevilne moderne ženske so rebelirale proti domačiji, ker je niso nikdar poznale v praksi. Mnogočre revežev se vale v dom dela, ne da bi kdaj poznali ta dom: Splošno govorjeno: Kulturni sloji kriče, da bi jih pustili iz doma, delavke pojo, ker jih puščajo v dom.

Ce preiščemo ta dom, najdemo lahko njega duševno podlago ali njega idejo. Bog je nekdo, ki zna napraviti nekaj iz nič. Človek (to se lahko pravi po pravici) je nekdo, ki zna iz nečesa napraviti nekaj. Z drugimi besedami: Medtem ko je za Boga radost neomejeno ustvarjanje, je posebna človekova radost omejeno ustvarjanje, kombinacija ustvarjanja z omejitvijo. Človekovo zadoščenje je torej vladati nad razmerami, toda v zadoščenje mu je tudi da ga razmere deloma obvladajo, da ga sočasno kontrolira piščalka, na katero igra, polje katero obdeluje. Povzbudljivo je pridobiti čim več iz danih predpostavk; njih število naraste, toda ne v neskončnost. Človeku je mogoče napisati nesmrten sonet na starem zavitku ali iztesati junaka iz kosa trama. Toda izklesati sonet iz skale bi bilo utrudljivo delo, in napraviti junaka iz zavitka je takorekoč izven obsega praktične politike. Ta plodovita tekma z omejitvijo, če se tiče neke višje zabave dobro vzgojenih slojev, je znana pod imenom umetnosti. Toda velika množina ljudi nima ne časa ne sposobnosti iskati nevidno ali odstranjajočo lepoto. Večini ljudi se more ideja umetniškega stvarjenja izražati le v ideji, nepopularni v današnjih pogovorih — v ideji lastnine. Poprečni človek ne zna iz gline zmesiti človeško podobo, zna pa zemljo predelati v podobo vrta, pa če ga ureja le s pomočjo pelargonij in floksa, ki ga sadi v ravnih vrstah je vendar umetnik, ker izbira. Poprečni človek ne zna naslikati solnčnega zapada, katerega barve občuduje, zna pa pobarvati svoj dom z barvami, ki si jih izbere. Lastnina je preprosta umetnost demokracije. To pomeni, da bi moral vsak človek imeti kaj, kar bi mogel pretvarjati v razmerju k svojem obrazu, kakor je sam oblikovan v razmerju k nebu. Ker pa ni Bog, temveč le božja podoba, mora nje-

govo izražanje samega sebe računati z omejitvijo, glavno z določenimi in tesnimi mejami.

Dobro vemo, da je besedo lastnina v naših časih oskrnila korupcija velekapitalistov. Po tem, kar se govori, bi človek mislil, da so Rothschildi in Rockefellerji na strani lastnine. Toda oni so očitno sovražniki lastnine, ker so sovražniki svoje lastne omejitve. Oni ne hrepene po svoji lastni zemlji, ampak po zemlji svojih bližnjih. Če premaknejo sosedov mejnik, premaknejo tudi svojega. Človek, ki ljubi svojo trloglato njivico, bi jo moral ljubiti zato, ker je trloglata. Kdor uniči obliko s tem da pomnoži svoje ozemlje, je tat, ki mu je ukradel trloglatost.

Človek z resničnim čutom za poetičnost lastnine si želi videti zid, ob katerem meji njegov vrt s sosedovim vrtom. Obliko svoje zemlje more videti le tedaj, če uzre kraj sosedove zemlje. Negacija lastnine je, če je kak velikaš lastnik vseh posesti, prav tako, kakor bi bilo zanikanje zakona, če bi bil lastnik vseh naših žen. Proletarec.

Razno.

Vlada je namesto Pašić-Pribičevićskega eksponenta in gerenta Kollmanna postavila v Mesno hranilnico ljubljansko kar pet gerentov, tri klerikalce, enega komunističnega klerikalca [Stebijb] in enega „Socialistovega“ klerikalca, dr. Jelenca.

SPJ moramo častiti, da klerikalci njene voditelje tako uvažujejo, da si izbirajo kar med njimi pomagajo pri svojem „upravljanju“ ljudskega cvenka.

Otvoritev vseh celjskih šol je bila radi kužnih bolezni preložena na 1. oktober.

Vlada gre izvozničarjem na roko. Sklenila je izvoz moke vsake carine sploh oprostiti, na pšenico pa se zmanjša od 20 na 16 Din za 100 kg.

Na račun nemških reparacij naša država ne dobi 8800 milijonov dinarjev, kakor je bilo te dni poročano, temveč „le“ 800 milijonov.

Južne železnice je minister Sušnik izenačil z državnimi. To je važno. Sedaj bodo obojim pajki enako predli po trebuhu.

Pri zadnjih konjskih dirkah na Dunaju je odnesel Mariborčan Franc Filipič svetovno prvenstvo. Zadnji svetovni rekord je pobil za natančno 12 sekund. Prav. In čudno: mi socialisti bi z največjim mirom darovali svetu vse pomembne jugoslovanske športne rekorde zadnjega časa za drugačne rekorde: da bi bili država najmanj številnih vladnih kriz, najmanj številnih ministrskih obljub, največjega hleba kruha in najtežje množine soli v glavi vsakega državljanca, kratkomalo najmanjšega kvantuma oslovske potrpežljivosti v proletariatu.

Samostan sv. Navna na jugoslovansko-albanski meji je haaško razsodišče prisodilo Albani in vlada zaradi tega v neklih krogih veliko razburjenje, ker je londonski dogovor l. 1913 ta samostan prisodil Srbiji. Naša vlada samostana noče izročiti in bo nastopila pri Zvezi narodov.

V Albaniji se pripravlja nova revolucija proti Fan Nollijevi vladi.

Na dunajskega sodruga Zipperja, enega glavnih zaupnikov dunajskih pekovskih delavcev, je izvršil neki brezposelni delavec atentat, češ da je on kriv njegove nezaposlenosti. Ta delavec ni organiziran, prej je pa bil pri krščanskih socialcih. To pove vse. Sodruga Zipper je težko ranjen kakor tudi neki drugi delavec, vendar obstaja upanje, da ne podleže ranam.

Vlada katoliških popov ne more na Slovenskem preprečiti rojstvo nezakonskih otrok — in sicer takih nezakonskih otrok, nad katerimi sta oče ali mati, največje oba skupaj navadna zločinca — potencirana vlada katoliških popov na Madžarskem pa ne more preprečiti, da bi se ločitve zakonov vedno bolj ne množile. V zadnjih sedmih mesecih so morale madžarske sodišča dnevno odločati o 7—15 slučajev ločitve zakona. Vseh sodnijsko odobrenih ločitev je bilo v tem času 9.500.

Katoliška organizacija na Nemškem nazaduje. Tajniško poročilo o gibanju nemškega centra v zadnjem letu ugotavlja, da je stvanka izgubila 43.000 članov. Dvakrat toliko je pa strankina organizacija izgubila v prejšnjih letih. Pred dvema letoma je na katoliškem dnevu v Monakovem še lahko govorila o 688.000 članov, med njimi 150.000 žen. Sedaj se je število članov skrčilo na 548.000. Te podatke

smo napisali za „Pravico“. ki tako rada šnufa za tem, kako kje kakšno marksistično gibanje pljuje in se usekuje. Naj si jih zatakne za klobuk, da bo tudi njeno članstvo smelo videti, kako se svet pre-
raja v znamenju papeškega krščanstva.

Vojaška kontrola nad Nemčijo bo v kratkem ukinjena. Dne 8. tm. je začela — upajmo da — zadnja generalna inspekcija nemške oborožene moči.

Trade Unions so sprejele na svojem kongresu resolucijo, ki določa, da se skliče izreden kongres takoj, kakor hitro bi grozila kakšna nova vojna. Strokovno gibanje naj bi potem izrabilo vsa sredstva, da se vojna onemogoči. Kongres je izrekel Macdonaldu tudi zahvalo za njegov govor v Ženevi in za vse mirovne načrte, ki jih je predlagal. To je posebno važno, ker je v zadnjem času izgledalo, da je angleško strokovno gibanje zelo nezadovoljno z Macdonaldovim delom za ozdravljenje in pomirjenje sveta.

Zadnja seja angleškega strok. kongresa je sprejela resolucijo, ki se odločno izjavlja proti obligatorični razsodiški odločitvi pri morebitnih gospodarskih konfliktih.

Macdonaldov mirovni govor na ženevski konferenci je našel ogorčen odmev — v krogih Male antante seveda. Češkoslovaški tiskovni urad kritizira ta govor, češ da ni dovolj upošteval nezavarovanosti malih držav. Eno pipo finega tobaka dobi od nas, kdor bo naučil te klavirne buržujske diplomate izreči 20 floskelnov in zdrablj manj na dan. Za dvajset pip pa tisti, ki jih bo naučil govoriti vse, kakor je po pravici.

Ženske napredujejo kakor povsod tudi v izumiteljski stroki. Londonski patentni urad sporoča, da je letos patentiral 400 ženskih iznajdb. Še vedno štejejo moški izumitelji na tisoče proti stotinam ženskih, vendar se zadnje čim dalje bolj množijo. Patentni urad ugotavlja da so ženske v svojih iznajdbah veliko bolj praktične nego moški. Posebno veselje imajo do izpolnjevanja stvari, ki jih v gospodinjstvu rabiš.

Sovjeti dementirajo vest o uporih v Azerbejdžanu. Tudi revolta v Gruziji je baje že zatrta.

Rusija bo protestirala pri angleški vladi zaradi angleško-ameriških vmešavanj v kitajsko meščansko vojno.

Vsi hudiči so se spravili na pekinško vlado z ultimati, samo da dobe pretvezo za zasedbo katkega kosa kitajske dežele. Meščanska vojna na jugu, ki je čisto notranja kitajska zadeva — kolikor je niso zunanje velesile povzročile — je dala Angleški, Francoski, Japonski, Ameriki, Italiji in še mandžurskemu generalu Kang Tso Lingu povod intervenirati pri severni vladi, ki nima absolutno nobenega vpliva na jug, za nevtralizacijo reke Jang-tse-kiang, v nasprotnem slučaju grozijo vsi ti ptiči, da nastopijo z oboroženo silo. Ker se reka seveda ne bo mogla nevtralizirati, je jasno kaj mora slediti — če ne bo Rusija prekrizala roparske načrte drugih. Rusija zahteva namreč popolno nedotakljivost Kitajske, razen tega si je znala pridobiti tudi neke odločilne japonske osebnosti na svojo stran in se utegne zgoditi, da bosta združena Rusija in Japonska znala izriniti vse druge države iz najvzhodnejšega dela Azije.

Henry Ford, znani ameriški avtomobilski tovarnar, je imel lansko leto 442 milijonov dolarjev čistega dobička. Vse njegovo imetje cenijo na vsoto, ki presega 5000 milijonov dolarjev, to je preko 40 milijard dinarjev. Ali je potem čudno, da so g. Fordu ku-kluks-klanovci, ameriški fašisti tako na srcu, da jih skuša oprati pred svetom, kakor smo pred kratkim pisali? O Fordu je znano, da svoje delavce bolje plačuje nego ostali ameriški velekapitalisti. Lahko je dati delavcem par krajcarjev več in jih tako napraviti voljniješe svojemu izkoriščanju, če ti ostane v enem samem letu 442 milijonov čistega v lastnem žepu! Če bi le delavci, ki se jim pri kakem podjetniku bolje godi, hoteli vedeti, kako se podjetniku godi!

Ameriška alkoholna prepoved se obnaša tako kakor vsaka druga nasilna reč. V zadnjem času so v Združenih državah obsodili 41.000 ljudi radi prestopka te prepovedi in so morali plačati 7 milijonov dolarjev kazni in so in bodo morali odsedeti skupaj 3148 let ječe. Šole bi bolj koristile nego zapori...

V Čiliju so izvršili oficirji, ker vlada ni sprejela nekih zakonov socialnega in finančnega zna-

čaja, nekrvav prevrat. Dobili so vlado v svoje roke. Prejeli smo 16. števil. „Meje“, poljedelsko-industrijsko-obrtnega lista, ki izhaja v Zagrebu. Sudniška ul. 9. V pomanjkanju sličnih listov pri nas bi ga priporočali vsem zlasti tistim, ki se bavijo z agrarno reformo.

Popravek. V nedeljskem „Napreju“ je tiskarski škrat malce ponagajal v listku „Menjava zemeljske skorje“. V 4. koloni se mora glasiti, da ima led večji obseg (ne vpliv!) nego voda in zato se mora kamenje razdrobiti. V isti koloni se mora glasiti, da so nekateri gradovi in mesta za rimskih časov stali ob obali, medtem ko ležijo danes po več kilometrov od morja. Znan je n. pr. slučaj mesta Ravne in Hadrije, po katerem je Jadransko morje dobilo ime.

Kupujte čevlje samo z znamko „Sloga“.

Ako pijete „BUDDHA“ čaj, živite že na zemlji raj!

Vendar združeni!

Tako bi lahko zavpili vsi okrog „Socialista“ in mi jim k tej združitvi častitamo in želimo dober tek. Namreč ta „konsolidacija“ je lepo razvidna iz „Socialistove“ št. 34., kjer se med drugim priporoča „Socialistovim“ backom oportunistično sentimentalno glasilo milijonarja A. Kristana „Pod Lipo“. Mimogrede smo se spomnili, kako je letos pred občinim zborom Konsumnega društva za Slovenijo „Socialist“ rohnel proti Kristanu in mu očital umazanost tako da bi moral vsak pošteni, magari pri meščanskem sodišču, tožiti. Pa milijonar Kristan očitalih umazanosti ni popravil, in glejte ga speka. „Socialista“, kako lepo zopet napeljava slovensko delavstvo milijonarju in kapitalističnemu stebur Kristanu v klavnico! Pa ta napeljava se vrši izvrstno in prefrigano. Milijonar Kristan namreč dobro ve, koliko pomeni danes ime A. Kristan med delavstvom Slovenije, zato se previdno v lastnem listu skriva za „Historicusa“. „Socialist“ to vse dobro ve, pa vseeno piše: „Sodrugom priporočamo, da pridno sežejo po tej podučni mesečni reviji naših združnih delavcev“. Takih združnih delavcev, ki jim je še pred kratkim „Socialist“ očital umazanosti, ker so sami postali milijonarji ko je zadruga katero so vodili, ostala odvisna od bančnega kapitala. Danes ima ta zadruga svoj branilni oddelek, pa vseeno ustanavlja ta združni delavec s kapitalistično prefrigenostjo hranilnice, iz katerih koncentrirano denar v svoji banki. Iz te banke šele dobi Konsumno društvo za vsake obresti posojilo. To vse „Socialist“ ve, pa g. Urtnik je tako rasnicoljuben, da je imel pogum umazanosti prinesiti na dan le takrat, ko je za takratne konstelacije koristilo, danes pa molči kakor grob, ker — mora. Govore ne prestando o združitvi delavskega pokreta, pa ne pridejo z odkritosrčnostjo in resnico na dan. Zavedno delavstvo se bo konsolidiralo, vendar nikoli z ljudmi, radi katerih se je delavski pokret razbil. Razbil se je radi kristanovskega oportunitizma ki je še danes isti, kakor je bil, in kdor nas še danes injim družji, da se sam uveljavi, laopravlja judovsko delo umazane korupcije s proletariatom. Gospoda to vse dobro ve, seveda iz osebne koristi in ambicije ne pove resnice, računajoč na to, da je delavstvo še vedno neumno in da ne razume načelnega in doslednega socialističnega boja. Zato je bilo treba te povedni „razdora“, ker danes ni več vse tako neumno, da bi se dajalo radi „enotnosti“ striti kakor pokorna ovčica. Zato je dolžnost vseh ki jim je kaj za resnično enotnost, da strogo preiščejo in vodijo natančen račun o tem, s kom se je treba konsolidirati. Ali ni neumno zedinjavati se s posamezniki, ki vendar niso nikoli predstavljali kakšnega pametnega gibanja, in o katerih je dokazano, da se niso spremenili od tistega časa, ko se je radi njih delavske gibanje razbilo? In ker to mi vedno v „Napreju“ naglašamo, zato seveda demagogi toliko vpijejo, da je Bernot razbijač, kakor da bi bila oseba Bernot pri nas vse, kakšen bog. Seveda, bogovi okrog „Socialista“ sodijo po sebi in aplicirajo svoje razmere tudi na druge.

Poleg „Historicusa“ se boče v „Podlpi“ vrtni slovenskemu delavstvu tudi „Abditus“, — g. Prepeluh, izdajatelj nesocialističnega „Avtonomista“, ki je figursko zapustil socialistične vrste, ko ni bil izvoljen za poslanca, in malodušno izjavil, da je rešitev delavstva najbolj mogoča na — krščansko-klerikalni podlagi. No, mi dobro vemo, koliko koristi še danes to krščanstvo zatiranemu delavstvu, le oglejmo si na pr. g. Pollaka e tutti quanti. Poleg tega je avtonomizem, posnet po klerikalnem in sedaj po Radičevem vzoru, kakor ga Prepeluh v svojem „Avtonomistu“ priporoča, tudi v protislovju z marksističnim socializmom. Pa brihtnemu „Socialistu“ je to vseeno, on „sodrugom priporoča“ z meščanskim duhom in oportunistom prevojen traktat buržuja Abditu, ki se tudi pod tem imenom previdno skriva slovenskemu delavstvu — štuli se pa vseeno k njemu. Čudno je le, kako sta se s Tonom pobotala, ker ga je Abditus, recte Prepeluh, znal vedno le z „mokarjem“ imenovati. Najbrž imata skupne namene — ujeti zase kar se bo dalo ujeti.

„Socialist“ pa zelo dobro ve tudi o delu „združnega delavca“ Naceta Mihevcu, ki se je v „Pod-

lpi“ oglasil z vodeno črtico „Iz mojih mladih let.“ Najbrž se temu združnemu delavcu zbirajo slike pri spominu na mlada leta, ko so bili vsi lepo združeni, ko ni bilo še sitnih razbijačev, ki te skritizirajo od glave do pete in ki si upajo danes drzno trditi, kaj je prav in kaj ne na strani tistih, ki se ponosno trkajo na prsi, češ „30 leten socialist sam“ itd. „Socialist“ naj le rajši pove, kakšno je bilo to združno delo združnega delavca Mihevcu v Jugometaliji pri 3000 K tedenske plače, ko je pa vseeno moral od tega korita zginiti. To najbrž spada med „Socialistove“ rezervate, ki niso za „neumno maso“. Nič čudnega, če delavstvo ne more hitro naprej in spoznati resnico, če se mu to na tak način zatajuje. Nič čudnega, če osvobodilni boj delavstva počasi napreduje, če je nastalo disgustiranje mas napram socializmu in če se danes mnogi trde, da je socializem za nič, ko pa socialistični „Socialist“ priporoča na pr. razne Historicuse z njihovimi starimi spomini, s katerimi se hočejo sami pokazati v svoji stari slavi. Ne, kar je bilo, ampak kar je in bo, to je potrebno delavstvu. „Socialist“ to dobro ve, pa gre preko tega in poleg svojih naglaševanj za razredni boj in za socializem take stvari „sodrugom priporoča“. Tako delajo le sejmarski kramarji, ki vedo, da je med njihovim blagom to ali ono slabo.

„Socialistu“ smo že večkrat očitali zvezo s Kristanom, pa je dosledno na to molčal. Sedaj pa smo te tiče zopet vjeli pri skupni mizi, na kateri hočejo ponovno hazardirati z usodo slovenskega delavstva. Nas to ni presenetilo, mi smo to že dolgo časa pričakovali. In čigava je ta zasluga? To je zasluga „Napreja“, ki po mnenju vseh njegovih napolrdečih sovražnikov z resnico baje razdira! Po zobe se vsak tolče, kdor to trdi, ali pa je zelo kratkoviden. Razbijaški „Naprej“ konsolidira! Kristan gre s Prepeluhom, Golouhom, Mihevcem, Svetkom, Urtnikom, Kocmurjevci, Peričevci, Mariborčani itd. roko v roki in njihovo glasilo „Socialist“ jih vse skupaj „sodrugom priporoča“. Pa še recite, da „Naprej“ razdira! Kar je slabega, je že vse skupaj okrog „dobrega gospodarja“ Kristana združeno. Vse drugačne trditve so trapanije in oslarije! Ravno isto velja tudi o vseh ostalih „zaslužnih“ iz te skupine ki je že večkrat „zaslužila“... Vi delavci, že veste kaj so zaslužili.

Radi tega se vi vsi, ki ste se rešili tega železnega kroga oportunitizma, veselite prave svobode in dihaite prosto bivanje, gnilobe očiščeni zrak, grupirajte se tudi tesno v vaši organizaciji na temelju resnice, doslednosti, nepokvarjenega marksističnega socializma, ki ga ob vsaki priliki tudi forsirajte in izvajajte in zmaga ne bo izostala. Do zmage, do boljšega družabnega reda hočemo mi socialisti brez-pogojno priti in tudi bomo prišli, preko kapitalističnega sorodstva, ki ga kapitalizem tako spretno pod krinko socializma pošilja med nas proti nam.

— J. P. —

Iz stranke.

Celje. Za četrtek dne 11. septembra 1924 ob 19. (7. zvečer) sklicujem člansko zborovanje krajevne organizacije SSJ v prostorih srezkega tajništva SSJ in KDZ v hotelu pri „Kroni“. Ljubljanska cesta števil. 10, dvorišče. Ker bo dnevni red izredne važnosti in potrebe, je brezpogojna dolžnost vsakega člana, da se zborovanja udeleži. Sodrug, treba si je priti končno na jasno, kdo bo rešil proletariata: ali cerkvene pridige in misel na nebesa, ali skupno sodelovanje v organizacijah, kjer ne sme nihče manjkati, kdor hoče potem tudi sad zmage uživati! — STEFAN LAH, t. č. predsednik.

Vestnik „Svobode“.

Del. telovadna enota „Svoboda“ v Hrastniku I. in II. priredi v nedeljo dne 21. septembra na vrtu gosp. Domitroviča javen nastop s sledečim sporedom: ob treh popoldne nastop članov. Članic in naraščaja, po nastopu prosta zabava s plesom, šaljivo pošto itd. Vstopnina 7 Din za osebo. Igra priljubljena Delavska godba na pihal iz Trbovelj. Vabimo vse bližnje odseke in prijatelje telovadbe, da se v čim večjem številu tega nastopa udeleže.

ODBOR.

Dopisi.

Imamo vlado reda, rada in pravice. Kako se ta pravica deli, nam je že znano. Vse klerikalne prireditve in če so še tako malenkostne, imajo pod današnjim klerikalno-demokratsko-turčkim režimom pravico do polovične vožnje na železniceh. Vse klerikalne korporacije (pa sokolske in orjunaške istotako! Ur.) se upoštevajo pa četudi gre le nekaj terciark na kakšno zmešano božjo pot. Delavcem se pa ta pravica krati. Zveza delavskih telovadnih enot „Svobode“ je priredila 7. tm. v Trbovljah n. pr. zlet, naš g. prom. minister in prof. Sušnik pa naši kulturni zvezi ni dovolil istih ugodnosti kakor terciarkam. S tem misli gospod uničevati izobraževalno delo razrednega proletariata. Gospod se zelo moti, preko klerikalcev in vseh žanjim združenih buržujev in proletariatovih izdajalcev pojde socialistična mladina svoje pot do pravice in svobode! J. P.

Spet Senčarjeva zadeva v Gaberjih pri Celju. Helena Pinterjeva ima stanovanje, v katerem ima po vremenu na razpolago vodo in točo in je tako zaskurana, da se ji ni mogoče posušiti, četudi bi si tega želela. Stanovanje ima namreč okna, v katerih je samo po ena šipa, ostale tri so razbite. Prej je stanoval v tem stanovanju g. Senčar sam, kar je treba pribiti, da ga bo znala javnost ceniti. Ker Pinterjeva ne more stanovati v sobi brez šip, si jih je pustila vrezati v okna. Da te stroške ne more ona kriti, je krivo dvoje: 1. ker je revna in 2. ker nasprotuje vsem človeškim zakonom, da bi kdo najemal ljudi na stanovanje, ki ni zavarovano proti prepihu in dežju ter mrazu. Šla je torej k nekemu človeku, ki ji je pisal pismo na g. Senčarja, da si bo ona odtrgovala stroške za napravo šip od stanarine. Pinterjeva je pa čez nekaj dni dobila pismo od g. dr. Laznika, kjer ji zaračunava 22 Din lastnih stroškov in jo vljudno vabi, naj pred sodnijo dokaže, da je naročil g. Senčar šipe popraviti, drugače bo morala tiste stroške pač sama utrpeti. Razumljivo je, da bi g. advokat kot zastopnik kapitalistov prav tako lahko ugnali vse ljudi v rog, če bi seveda ti ljudje ne poznali zakonov, ki govore drugače, in če bi se ne znali braniti. G. Senčar tudi tistih stanovanj ni popravil, ki jih je zadnjič začel podirati in ga je s. Leskošek s pomočjo pravice od tega odgnal. V ta stanovanja lije sedaj voda kar curkoma, kadar dežuje, in stranke v njih so še na slabšem kakor potniki sredi oceana, ko dobi ladja luknjo, tam sesajo vodo iz ladje morarji, tukaj jo morajo pa stranke same, nobene pomoči ne dobe od g. Senčarja. Opozariamo ga, da se zgane in spravi stanovanja spet v prejšnje oz. še v boljše stanje. Naj nikar ne nadaljuje s podiranjem, kakor je to začel pri stranki Davičarjevi kjer je podrl strop, nad katerim je streha razdrta. Ko je pred dnevi ponoči tako strahovito bilo, Davičarjevi niso mogli spati, ampak so vso noč prebdeli ter čuvali, da jim ni stanovanja popolnoma zalila voda. G. Senčar zapomnite si, da imate v stanovanjih ljudi in ne živali, kakor si vi predstavljate. In ti ljudje morajo dobiti za pošteno plačilo tudi pošteno, od nikogar ogroženo stanovanje. Če jim kapitalistični sistem ne nudi prilike, da si preskrbe vsaj eksistenčni minimum, niso krivi sami, ampak ljudje, kateri molijo zlato tele in h katerim bomo prišli tudi vas, če ne boste pripravljeni dati zahtevane pravice strankam, od katerih prejimate denar. Ni to vaša dobrohotnost, če jim daste pravico, ampak vaša družabna dolžnost je, ki boste dajali še odgovor, če je ne boste vestno izpolnjevali. (Nadaljevanje sledi.)

UTRINEK.

Javno mnenje je mnenje tistega, ki piše časopise. Kadar bodo delavci vedeli, da pišejo „Naprej“ delavci sami, bodo razločevali med kapitalističnim in proletarskim javnim mnenjem. Javno mnenje je pa tudi mnenje čitačeve javnosti. Le da to ni lastno mnenje, ampak ga je čitateljem vtisnil kapitalistični izdelovalec mnenja. Delavsko javno mnenje bo predstavljalo šele veliki delavski dnevnik, ki ga bodo pisali delavci iz vseh krajev sami, in ki ga bodo čitali delavci v vseh krajih sami. Zato je najpotrebnejše delo za socialistično zmago v tem, da razširjamo dnevnik, ki ga že zdaj pišejo delavci sami in čitajo, naročajo in plačujejo delavci sami. — „Naprej“ je to! Čitaj ga en mesec vsak dan, pa boš našel, da je to res delavski list, ki na Slovenskem edini predstavlja delavsko javno mnenje!

„Maščevanje je moj!“ Tako pravi Gospod, ki ga imenujejo Judje Jehova, kristjani Bog, socialisti pa Življenje. Narodi, pri katerih velja maščevanje za človekovo pravico, so barbarski.

Od malega so nas tako učili in čeprav se je naša kri mnogokrat proti temu upirala, je pamet vselej dala prav nauku, nikdar pa ne krvi. Škoda, da izvršuje kri svojo voljo hitreje nego pamet — zato je človek velikokrat brez potrebe tepen od Življenja.

Kri in pamet sta mnogokrat v nasprotju. „Kri ni voda!“ pravijo razni voditelji, ki hočejo v človeških srcih vzbuditi razpoloženje proti pameti. Zlasti nacionalizem operira s to frazo in zelo veliko naređov je plačalo s potoki krvi svoje krvavo razpoloženje. Tudi verski boji so se mnogokrat v zgodovini ravnali po kričanju zavrele krvi in v današnjih dnevih, ko je postala narodnost in vera že popolnoma puhla fraza, se prenaša razpoloženje krvi v politične boje. Tako n. pr. se je že mnogo-kateri republikanec dal od monarhista nahujskati na boj proti republiki. In marsikateri socialist se je od kapitalistov dal nahujskati na boj proti socializmu.

Čitajte naš tisk!

Lastnik: „Sloga“, r. z. z. o. p.
Izdajatelj in odgovorni urednik:
Zvonimir Bernot
(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

9. IX. Tiskarna bratov Rampret v Krškem, 1163